

Tu ga je prekinil Seju rekoč: »O Mobarek, izjavljam pred vso to go-
spodo, vse kar imaš, je edino tvoje.
Poleg tega mi sedaj povej, s čim bi
ti mogel poslužiti?«

Mobarek je poljubil zemljo in se
kralju spoštljivo zahvalil. Veselo
so se nato zabavali ves dan.

Drugi dan je Seju dejal Mobareku:
»Odpočil sem se, v Kairo se tudi
nisem prišel zabavat, nego zato, da
dobim deveti kip. Odidiva torej na
pot.«

»Gospod, pripravljen sem iti s
teboj, toda ne poznaš nevarnosti,
ki so združene s pridobitvijo tega
kipa, zato te na to opozarjam.«

»Ne bojim se nobene nevarnosti,«
je odvrnil knez, »odločil sem se, da
to storim. Svoj namen hočem dose-

či ali poginiti. Vse kar se zgodi, pri-
de od boga. Le spremljaj me in bo-
di tako stanoviten kot jaz.«

Ko je Mobarek čul to odločnost,
je velel slugam, naj vse pripravijo
za pot. Kralj in on pa sta medtem o-
pravila predpisano umivanje in mo-
litve. Na potovanju sta opazila brez
števíla redkih in čudnih stvari. Jez-
dila sta več dni, dokler nista prišla
na prekrasne poljane, kjer sta raz-
jahala. Tu je dejal Mobarek svoje-
mu spremstvu: »Ostanite tu in pa-
zite na našo prtljago, dokler se ne
vrneva.« Nato je dejal Seju: »Poj-
di, gospodar moj, hodila bova sama
in peš. Blizu sva že strašnemu kraju,
kjer je shranjen deveti kip. Potre-
boval boš ves svoj pogum.«

(Konec prihodnjíč.)

Zgodovina sviloprejk

Ni znano, kdaj so začeli ljudje no-
siti svilene obleke. Vsekakor se je in-
dustrija svile razvila v davnih časih
pri Kitajcih. Rimljani so dobili svilo
primeroma zelo pozno. Latinski pisec
Plinij, ki piše o tem čudovitem blagu,
pravi, »da ga izdelujejo iz puha, ki
raste na drevesnih listih in ki ga od-
stranijo z vodo«. Pozneje so Rimljani
mislili, da dela svilo pajek, ki živi pet
let in se hrani z brstjem vrtnic. Ko
pogine, je njegovo truplo polno ten-
kega prediva, iz katerega se izdeluje
svila.

Ta rimska nevednost je prihajala
od tega, ker so Orientalci skrbno ču-
vali skrivnost izvora svile. Prekupče-
valci in trgovci so s svilo služili
ogromne vsote denarja. Plinij pripo-
veduje, da so svileno blago prodajali
v Rimu stokrat dražje, kakor so ga
kupili v Indiji. Obleka iz čiste svile
je bila dolgo časa tako draga, da jo je
lahko kupila samo cesarica ali oseba,
ki je bila silno bogata.

Cesarju Justinijanu sta pravila dva
misijonarja, ki sta prišla do Kitajske,
da sta imela priliko videti gosenice, ki

delajo svilo. Cesar jima je obljubil ze-
lo veliko, če bi s prihodnjega potova-
nja prinesla te gosenice s seboj. In to
se je tudi zgodilo: nekaj let pozneje
sta prinesla iz Kitaja jajca sviloprejke
in sicer skrita v izdobljenih palicah.
Poklonila sta jih cesarju in mu pove-
dala, kako jih je treba negovati in go-
senice hraniti.

Pod njihovim vodstvom so pazno
čuvali ta jajca in jih ogrevali z gno-
jem. Ko so gosenice izlezele, so jih
hranili z murvovim listjem. Potem so
po njih navodilih odvilí kokone. Tako
so tudi v Evropi spoznali skrivnost
sviloprejk. Gojiti so jo začeli najprej
okoli Carigrada in v Grčiji. Šest sto-
letij pozneje je prešla ta kultura v Ita-
lijo, v 13. stoletju pa v Francijo. Ta-
krat so začeli tudi v Južni Franciji na
debelo saditi murve. Okoli l. 1520. so
bile ustanovljene prve tovarne za svilo
v Lyonu, ki je danes središče franco-
ske industrije svile. Kralj Henrik IV.
je dal zasaditi 20.000 murv v okolici
Pariza, celo v parku svojega dvora in
svojih gradov. V Južni Franciji valijo
jajca na ta način, da jih nosijo ženske

v vrečicah na prsih, ker je človeška toplota najboljša za to. Črvi, ki izlezejo iz jajc, se v nekaj dneh štirikrat prelevijo. Ko prilezejo iz jajc, so dolgi dva milimetra, ko pa dorastejo, merijo devet centimetrov. To je pa mogoče doseči le, če dobe obilno hrano, kajti neznansko so požrešni.

Alozija Potočnik

Mimo spomenikov po beli Ljubljani

Za mlade majniške izletnike

Že je prišel čas, ko poleta šolska mladina iz mesta na deželo, a ona iz dežele v mesto. Lepo je v mestu in na deželi, vendar si vsak želi majhne izpremembe vsaj za nekaj ur. Ni ga skoraj kraja brez kakih posebnosti, ki tujca zanimajo kakor domačina. Ta kraj se odlikuje po svoji prirodni lepoti, oni zopet po svojih zgodovinskih spomenikih. Posebno mladina iz dežele kaj rada poleti v glavno mesto naše banovine, v belo Ljubljano.

Robbov vodnjak pred magistratom

Petindvajset dni se hrani sviloprejka, potem se pa zabubi v kokon. Iz njega se slednjič prikaže zadnja oblika te čudne živali, metulj.

To je povest o spremembah tega dragocenega metulja, ki se mu imamo zahvaliti za čudovito sirovino, iz katere izdelujemo toliko krasnih stvari.

Ne trdim, da ni bil že marsikdo izmed vas v Ljubljani. Nudi se vam skoro vsako leto prilik dovolj, posebno o velesejmu spomladni in jeseni. Vendar je takrat vsa vaša pozornost posvečena velesejski razstavi in veseličnemu prostoru, zato vam za ogledovanje mesta ostane prav malo časa ali celo nič.

Poučni izlet pa je v prvi vrsti namenjen spoznavanju znamenitih poslopij, razstav, muzeja, narodne galerije, cerkva, spomenikov itd. Res je, da se zvedavo oko podeželskega otroka najraje ozira po izložbenih oknih bogatih trgovin, a tudi javni spomeniki vzbujajo pozornost. Vsak tak spomenik pa je za tujca res zanimiv šele takrat, kadar pozna njegov pomen in če ve, kdaj so ga postavili in kdo ga je izvršil. Da ustrezemo tej radovednosti, vas bomo v naslednjem seznanili z ljubljanskimi javnimi spomeniki.

Predvsem se je za tak izlet treba temeljito pripraviti. Ne mislim, da si napolnite nahrbtnike z jedili, ki vam jih pripravi skrbna mamica, da ne omagate na potu, marveč, da že doma prej prečitata nekaj o stvareh, ki jih boste videli na izletu. Tako pripravljen izlet moremo res imenovati poučni izlet. Opozorimo vas, da se že doma seznanite z življenjepisom naših pisateljev in pesnikov, katerih spomenike hrani Ljubljana v svojem okrilju, tako: Trubarja, Vodnika, Prešerna. Prečitajte spise o kugi, turških bojih, o mestnem in emonskem obzidju, o Francozih na Kranjskem itd. Vse te podatke najdete v vaših čitankah. Posebno pa vam priporočamo, da vzamete v roke Zvonček iz leta 1926.—1928., kjer najdete popoln opis stare in sedanje Ljubljane. Taka priprava zelo omogoča spoznavanje znamenitosti izletnega kraja in bogato poplača vašo radovednost.

Večina podeželskih izletnikov izstopi na glavnem kolodvoru. Odtod zavije skoraj